

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.731/2016/4.szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Magyar György ügyvéd által képviselt felperesnek - a Kolozsvári és Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Waldmann Gábor) által képviselt alperes ellen gépjármű törzskönyvének kiadása iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2016. április 14. napján kelt 12.P.20.077/2016/7. számú ítélete ellen az alperes 8. sorszáma alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a fellebbezést tárgyaláson kívül elbírálva - meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15 875 (tizenötezer-nyolcszázhetvenöt) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes és az alperes jogelődje, a **(jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) 2008. július 28. napján **(kölcsonsszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 3 000 000 Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(gépjármű forgalmi rendszáma)** forgalmi rendszámú Honda Accord típusú gépjármű vételárának finanszírozása céljából.

A kölcsönszerződés részévé vált az alperes gépjármű hitelezési tevékenységre vonatkozó **(üzletszabályzat 1. jelölése)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - a jelen jogvita elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

- IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

- IV.9.: „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg”.

- XII.1.: „A Hitelező jogosult az Üzletszabályzat módosítására. Az Üzletszabályzat módosítását annak hatálybalépése előtt legalább 15 nappal korábban ajánlott levélben megküldi a

Kölcsönbevevőnek.

Amennyiben Kölcsönbevevő a fenti határidőn belül írásban nem nyilatkozik, az Üzletszabályzat módosítását a Hitelező a Kölcsönbevevő által elfogadottnak tekintheti. Az Üzletszabályzat módosítása a hatálybalépésétől kezdve vonatkozik a még le nem járt kölcsönszerződésekre."

A felek a kölcsön visszafizetésének biztosítására 2008. augusztus 6-án a kölcsönből finanszírozott gépjárműre egyrészt opciós jogot alapítottak az alperes javára, másrészt adásvételi szerződést kötöttek.

Az adásvételi szerződés 4. pontja szerint a szerződés az azt megelőző napon lép hatályba, amikor a kölcsönbevevővel szemben olyan jogerős bírósági vagy egyéb határozatot hoznak vagy okiratot végrehajtási záradékkal látnak el, amely alapján ellene végrehajtás kezdeményezhető illetve az azt megelőző nap, amikor a jogszabály által erre feljogosított szervek a kölcsönbevevővel szemben közvetlen végrehajtást indítanak.

Az opciós szerződés 4. pontjában a felek rögzítették, hogy a hitelező (az alperes) a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig a kölcsönbevevő (felperes) a kölcsönszerződésből eredő tartozását maradéktalanul nem teljesítette. A szerződés 6. pontjában a felek az alperes javára alapított vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki. A szerződés 7. pontjában akként rendelkeztek, hogy az alperes a vételi jogát akkor gyakorolhatja, ha a felperes a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontra nem tesz eleget fizetési kötelezettségének vagy ha a kölcsönszerződés felmondásra kerül.

Az Üsz. IV.7. és XII.1. pontjában, továbbá az adásvételi szerződés blanketta 4. pontjában rögzített kikötések érvénytelenségét a Szegedi Ítéltábla a Pf.I.20.452/2007/3. számú - közérdekű perben hozott - ítéletével megállapította.

Az alperes az Üsz. helyébe 2009. augusztus 1. napjától a **(üzletszabályzat 2. jelölése)** számú üzletszabályzatát léptette. Ennek V.6. pontja szerint: „A Hitelező javára az eszközből vásárolt gépjárműre - a felek között létrejött opciós szerződéssel - alapított opciós jog ún. „zárt opció”, azaz a Hitelező opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt...”.

A kölcsönszerződést az alperes 2013. október 7-én 2013. október 30. napjára felmondta. Kérelmére a Csongrád Megyei Kormányhivatal határozatával a gépjárművet a közúti forgalomból ideiglenesen kivonta.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az **(gépjármű forgalmi rendszáma)** forgalmi rendszámú Honda Accord típusú gépjármű törzskönyvének kiadására és ítéletével pótolja az alperes hozzájáruló nyilatkozatát a gépjármű- nyilvántartásba bejegyzett opciós jog valamint elidegenítési és terhelési tilalom törléséhez. Keresetének indokolása szerint az alperes opciós jogát a szerződéskötés megkötésétől számított 5 éven belül gyakorolhatta volna, mivel erre nem került sor, az 2013. augusztus 16. napján megszűnt, továbbá megszűnt az annak biztosítására alapított elidegenítési és terhelési tilalom is. Hivatkozott arra, hogy az Üsz. XII.1. pontja semmis, mivel korlátozás nélkül nyújt lehetőséget a kölcsönadónak az üzletszabályzat módosítására, továbbá ellentétes a Hpt. rendelkezéseivel is, ezért a **(üzletszabályzat 2. jelölése)** számú üzletszabályzat rendelkezései nem váltak a szerződés részévé.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadta, a szerződéskötéskor hatályos Üsz. helyébe 2009. augusztus 1. napjától a **(üzletszabályzat 2. jelölése)** számú üzletszabályzat lépett, amelynek V.6. pontjából kitűnően a javára alapított vételi jog ún. zárt opció, amely alapján vételi jogát a szerződés felmondásától gyakorolhatja, erre figyelemmel pedig az opciós joga nem szűnt meg, másrészt a gépjármű törzskönyvének kiadására és az opciós jog törléséhez szükséges nyilatkozat kiadására csak akkor köteles, ha az alperes a szerződésben vállalt valamennyi kötelezettségét teljesíti az Üsz. IV.9. pontjában rögzítettekre figyelemmel. Álláspontja szerint a törzskönyv birtokban tartása önálló biztosítéknak tekintendő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetnek helyt adott és kötelezte az alperest az **(gépjármű forgalmi rendszáma)** forgalmi rendszámú Honda Accord típusú gépjármű törzskönyvének a kiadására, pótolta továbbá az alperesnek a fenti gépkocsira a gépjármű-nyilvántartásba bejegyzett opciós jog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom törlésére vonatkozó nyilatkozatát. Kötelezte továbbá az alperest a felperes 148 200 Ft perköltségének a megfizetésére. Rámutatott, az Üsz. ismételt vételi jog engedélyezésére vonatkozó rendelkezésének érvénytelensége közérdekű perben (Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.452/2007/3.) megállapításra került. A vételi jog gyakorlásának időtartamára tehát az opciós szerződés 4. pontjának rendelkezései az irányadók, míg a szerződés 7. pontja kizárólag a vételi jog gyakorlásának a feltételeit rögzíti. Nem fogadta el azt az alperesi érvelést, miszerint a **(üzletszabályzat 2. jelölése)** számú üzletszabályzat a szerződés részévé vált, az Üsz.-nek az üzletszabályzat módosítására vonatkozó XII.1. pontja ugyanis érvénytelen, ezt meghaladóan pedig az alperes az üzletszabályzatban foglalt általános szerződési feltételek körében a szerződés módosítását nem bizonyította. Utalt arra, a **(üzletszabályzat 2. jelölése)** számú üzletszabályzat V.6. pontjából sem vonható le a törzskönyv birtokban tartására vonatkozó alperesi jogosultság. Rámutatott, nincs jogszabályi akadálya annak, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként kössenek ki a felek a hitelező javára elidegenítési és terhelési tilalmat, valamint a törzskönyv birtoklásának a jogát. Az opciós szerződés 6., valamint az Üsz.VI.1. pontjának együttes értelmezésével azonban arra a következtetésre jutott, hogy jelen esetben a törzskönyv alperes részére történő megküldésével valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikötésével a felek az alperes opciós jogát kívánták biztosítani. Kiemelte, a vételi jog megszűnésére, valamint az adásvételi szerződés tényállásban idézett rendelkezésének érvénytelenségére figyelemmel az alperesnek nincs érvényes jogcíme a törzskönyv birtokban tartására, ezért rendelkezett annak felperes részére történő kiadásáról, valamint pótolta az opciós jog, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom törlésére irányuló hozzájáruló nyilatkozatot is.

Az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében az alperes annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte az elsőfokú eljárásban kifejtett védekezését fenntartva. Hangsúlyozta, az alperes javára kikötött vételi jog ún. zárt opció, vételi joga az opciós szerződés 7. pontjában rögzítettekre figyelemmel a kölcsönszerződés felmondásának napján nyílt meg, azaz a vételi jog gyakorlására nyitva álló határidő még nem telt el. Változatlan álláspontja szerint a felek jogviszonyában alkalmazandók a **(üzletszabályzat 2. jelölése)** számú üzletszabályzat rendelkezései, amelynek V.6. pontja - egyezően az Üsz. IV.9. pontjával -, akként rendelkezik, hogy csak abban az esetben köteles a gépjármű törzskönyvét illetve az elidegenítési és terhelési tilalom törléséhez szükséges jognyilatkozatot kiadni, ha a kölcsönbevevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. Megítélése szerint a törzskönyv átadásának a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellegét támasztja alá az Üsz. II.1., VI.2., továbbá VI.3. pontja is. Utalt arra, a gyors és költséghatékony ügyintézés érdekében került sor a törzskönyv birtokba adására mint atipikus biztosítéknak a kikötésére.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte keresetének az elsőfokú eljárásban kifejtett indokai alapján.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályoknak megfelelő következtetést vont le, az ítélet tábla határozatának indokaival is mindenben egyetért, ezért ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése és a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a **(üzletszabályzat 2. jelölése)** számú üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé, ugyanakkor annak V.6. pontjában foglaltakból nem vonható le az az alperesi következtetés, miszerint a vételi jogának gyakorlására nyitva álló határidő nem telt el. E szabályozás szerint az alperes az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek (7. pont) bekövetkezte esetén gyakorolhatja a szerződésben megjelölt határidő alatt, amely a szerződés 4. pontjának jelen perben alkalmazandó rendelkezése szerint a szerződés aláírásától számított öt év.

Egyetért az ítélet tábla az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával is, miszerint a törzskönyv birtokban tartása valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikötése nem a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség önálló atipikus biztosítéka. Az Üsz. IV.9. pontja - az Üsz. VI.1. pontjával és az opciós szerződés 6. pontjával együttesen értelmezve - csupán annyit jelent, ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes álláspontjától eltérően -, hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. Utal e tekintetben az ítélet tábla az 1959-es Ptk. szerződés értelmezésével kapcsolatos 207. § (1) és (2) bekezdésére, amely szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Ha pedig az általános szerződési feltétel illetve a fogyasztói szerződés tartalma e szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A jogalkotó a Ptk. fenti rendelkezéseivel a pontatlan vagy bizonytalan megfogalmazás kockázatát arra a félre terhelte, aki annak megfogalmazásáért felelős. Ennek megfelelően, ha az alperesnek a IV.9. pontban írt szerződési kikötéssel az volt a célja, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként mindaddig magánál tarthassa a kölcsönből finanszírozott gépjármű törzskönyvét, amíg az adós valamennyi fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, ezt a szándékát egyértelműen, félreérthetetlenül így kellett volna megfogalmaznia. Az érintett kikötésnek azonban annak teljes megszövegezése alapján csak kiterjesztő értelmezéssel tulajdonítható az alperes szerinti tartalom, a kiterjesztő értelmezést viszont az 1959-es Ptk. 207. § (4) bekezdése kifejezetten tiltja.

Mindezt figyelembe véve az Üsz. IV.9. pontja csupán azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt. A fenti értelmezést erősíti meg az a tény, hogy az Üsz. IV.9. pontja a hitelező (alperes) kötelezettségei között szabályozza a gépjármű törzskönyvének kiadására vonatkozó kötelezettséget. Ezzel egyező álláspontot foglalt el a Kúria a Pfv.V.21.971/2015/6. számú határozatában.

. Lengyel Nóra sk.
táblabíró